

Luis Alguacil, Juana Beltrán i Juan Petro: tres mestres d'Inca del segle XX

XVIII JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

doi: 10.3306/JELINCA.18.175

Antoni Aulí Ginard¹, Joan Pons Julià² i Jaume Soler Capó³

1: mestre de Primària i d'Educació Física. toniag10@hotmail.com

2: mestre de Primària i d'Audició i Llenguatge. joanponsjulia@gmail.com

3: mestre de Primària. solerubio1@gmail.com

Paraules clau: Inca, mestres, educació, Alguacil, Beltrán, Petro.

Resum. *Continuant amb la línia de feina desenvolupada a les darreres edicions d'aquests Jornades, per part de l'equip de treball i col·laboradors de l'AMEIB (Arxiu-Museu de l'Educació de les Illes Balears), de presentar i estudiar distints mestres que han treballat a la ciutat en el decurs dels darrers cent anys, oferim aquesta comunicació que analitza la biografia de tres mestres, **Luis Alguacil, Juana Beltrán i Juan Petro**, que desenvoluparen bona part de la seva tasca docent a la ciutat d'Inca i que, a més a més, varen ser protagonistes d'un temps molt significatiu en la construcció de la seva societat.*

Tots tres formen part de la nostra petita història. Amb l'estudi de les seves trajectòries, recorrem els anys de la Guerra Civil, de la "depuració del magisteri", de la postguerra i del franquisme, que tant han condicionat l'educació de distintes generacions, que han viscut i construït la realitat social inquera, fins arribar al dia d'avui.

Keywords: Inca, Teachers, Education, Alguacil, Beltrán, Petro.

Abstract. *Continuing with the line of work developed, in the last editions of these Days, by the work team and collaborators of the AMEIB (Archive-Museum of the Education of the Balearic Islands) to present and study different teachers who have worked in the city during the last hundred years; We offer this communication that analyzes the biography of three teachers, **Luis Alguacil, Juana Beltrán and Juan Petro**, who developed a good part of their educational work in the city of Inca and who also became protagonists of a very significant time in the construction of your society.*

All three are part of our little history. With the study of his trajectories, we went through the years of the Civil War, the debugging of the teaching, the post-war period and the dictatorship of General

Franco that have conditioned the education of different generations, who have lived and built the social reality of Inca, until today.

1. Introducció

En aquesta comunicació ens hem proposat analitzar la figura de tres persones, tres mestres, que treballaren a la ciutat d'Inca al llarg del segle XX. Són tres persones absolutament diferents, tant pel que fa a la seva trajectòria professional com personal. Per les seves mans passaren un bon grapat de nins i nines, als quals ajudaren sens dubte en la seva formació. Nins i nines que formaren i formen part de la societat inquera i mallorquina.

Tots ells treballaren a Inca en distintes èpoques de la seva vida; en períodes que van des de la Guerra Civil, la postguerra i la dictadura franquista, fins al començament dels anys setanta.

No es tracta d'analitzar en aquest breu estudi com els afectà la “depuració del magisteri”, que, com és ben conegut, fou especialment dura a Mallorca –tema per altra part ja tractat en altres comunicacions per part de distints equips de l'AMEIB i amb abundant bibliografia especialitzada al respecte–, sinó de contemplar la seva figura des d'una òptica personal i professional. Ara bé, cal assenyalar que tots ells sofriren el procés depurador, que els afectà molt, especialment a Juan Petro, el qual fou sancionat i empresonat.

Luis Alguacil Montis, mestre de l'Escuela Nacional Graduada Mixta, on va arribar a ocupar el càrrec de director i que fou sancionat arran d'un conflicte amb un company de claustre; **Juan Petro Amengual**, que treballà al “Patronat” del col·legi Beato Ramón Llull, fins que es jubilà, i que fou acusat d'*enseñanza disolvente* i de formar part de partits i sindicats d'esquerres; i **Juana Beltrán Doménech**, mestra inquera amb els seus inicis professionals a l'escola rural de Tirasset i que impartí docència a l'Escola Parroquial de nines i al centre que ara és el Col·legi Llevant, constitueixen el nucli i eix central de la nostra comunicació.

Una comunicació que us volem convidar a llegir amb esment i ganes per poder tenir coneixement dels mestres Luis Alguacil, Juan Petro i Juana Beltrán, i per també poder valorar el context i moment històric que els va tocar viure: els anys trists i negres de la Guerra Civil i la dictadura posterior del general Francisco Franco Bahamonde.

La tasca d'anàlisi i estudi de les seves figures i trajectòria s'ha pogut dur a terme gràcies a la consulta dels expedients personals dels tres mestres, que es troben custodiats a l'Arxiu-Museu de l'Educació de les Balears, patrimoni de la ciutat.

2. Luis Alguacil Montis¹

Va néixer a Palma el 30 de desembre de 1908. Era fill de Francisco Alguacil Roca i d'Antonia Montis Castelló. Obtingué el títol de mestre de Primer Ensenyament el dia 23 de juny de 1933. A més a més, era batxiller del Pla de 1903.

L'any 1933, davant la necessitat de cobrir places de mestres, el govern de la República va

1 Expedient personal (Luis Alguacil Montis). AMEIB. Secció Arxiu: 55, E6-3.

substituir les oposicions per uns “cursets” de tres mesos de durada. Aleshores aquests mestres eren anomenats *curstillistas*. Fou amb aquesta fórmula que el mestre Alguacil obtingué la seva primera plaça com a interí a l'Escola Nacional Unitària de nins de Consell el 26 de febrer de 1934, on va exercir fins al 16 de setembre del mateix any.

El dia 23 d'octubre de 1934 prengué possessió com a interí de l'Escola Nacional Unitària de nins de Mancor de la Vall. Poc temps després, dia 12 de novembre, passà a ser mestre propietari provisional del mateix centre.

El dia 1 de juny de 1935 passà, a través d'una permuta amb el mestre Manuel Caballer Ribera, a l'Escola Unitària de nins número 1 d'Inca.

Dia 1 d'octubre de 1936, durant el primer procés de depuració, fou traslladat a l'Escola Graduada de nins d'Inca i nomenat director provisional. Durant el segon procés depurador del magisteri, va obtenir molt bons informes:

Informe del batle d'Inca, Juan Erasmo. 25 de setembre de 1937: (...) *su actuación no ha tenido ninguna significación destacada. (...) la conducta social y particular, no deja nada que desear. (...) No simpatizó con ningún partido Nacionalista Catalán, Vasco, Navarro (sic) etc. destacándose en combatirlos.*

Informe del comandant de la Guàrdia Civil, Andrés Vidal Escalas. 25 de setembre de 1937: (...) *sus actuaciones políticas partidos que ha militado derechas y desde la iniciación del movimiento Falangista (...); si ha simpatizado con partidos Nacionalistas, catalán, vasco, navarro o gallego, no pero si los ha combatido (...).*

Informe del capellà d'Inca, Francisco Rayó. 3 d'octubre de 1937: (...) *su conducta profesional, religiosa y particular ha sido siempre cual corresponde a una buen maestro y a un católico practico (sic).*

Informe del president de l'Asociación Católica de Padres de Familia de Inca, Pedro Mayrata Fiol. 26 de novembre de 1937:

(...) *4º Sus actuaciones políticas: Desconocidas pero si ha tenido debían ser inmejorables.*
5º Orientación de su enseñanza o su actuación profesional en el sentido disolvente que informa el Frente popular y Asociaciones secretas. No. Lo expresado es, en síntesis, el concepto que he formado después de las indagaciones practicadas con personas de reconocida solvencia moral.

Pertanyia al reemplaçament de 1929 i va ser “mobilitzat” durant la Guerra Civil, la qual cosa li impedí fer classes des del 27 de juliol de 1938 fins al mes de maig de 1939, quan la Guerra havia acabat. Dia 15 de maig de 1939 tornà a l'Escola Unitària número 1 de nins d'Inca.

Gràcies als bons informes que sobre ell tenia el Tribunal Provincial de Depuració del Magisteri, fou confirmat en el seu càrrec per OM 29-07-1941 (BOE 11686 de 21-10-1941). Per OM de 22 d'octubre de 1941, la Unitària es transformà en una Secció de la Graduada, i el mestre va continuar a la seva plaça. Pel mes de març de 1941, fou nomenat de bell nou director interí de l'Escola Graduada de nins d'Inca, on va continuar la seva trajectòria professional com a mestre i director.

El 3 de març de 1966, a l'aula d'alfabetització de l'Escola Graduada, es va produir un enfrontament verbal entre el mestre alfabetitzador Vicente Borderia Juan i Luis Alguacil, que aleshores seguia essent director interí del centre i tutor dels mestres alfabetitzadors. Per aquest motiu van obrir un expedient governatiu als dos mestres. Fou ponent d'aquest Maria Gomila Horrach, vocal de la Comissió Permanent de Primer Ensenyament com a representant de la Secció Femenina de Falange. A l'expedient es recolliren testimonis dels escolars que presenciaren l'acte i de distints mestres, i sembla que fou Alguacil qui va promoure l'altercat. A proposta seva, es van aplicar les sancions de *Amonestación Pública* a Vicente Borderia i de *Suspensión de medio sueldo de cinco días* a Luis Alguacil.

Un grup de mestres del centre signaren un escrit de suport a Alguacil, dirigit al president de la Comisión Provincial de Educación Nacional, en el qual exposaven: (...) *nos solidarizamos con el disgusto moral que ha producido la sanción que se ha impuesto, toda vez que se trata de un compañero ejemplar (...) y un fiel cumplidor de sus obligaciones profesionales hasta la exageración, de forma tal, que supedita sus intereses personales a los profesionales.* (...).

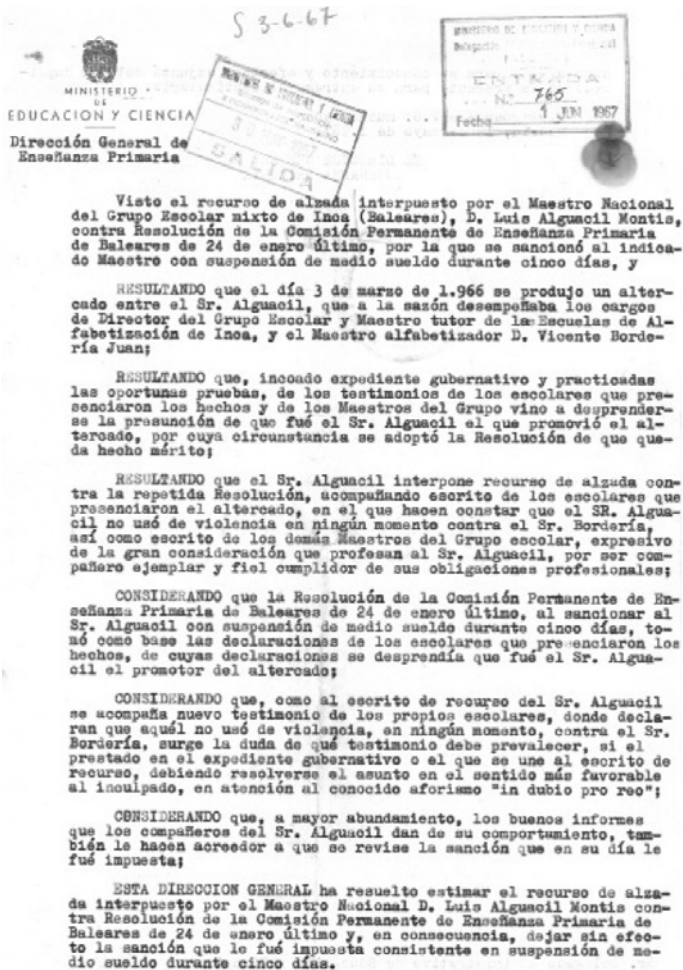

Fig. 1. Resolució de la Direcció General de Primer Ensenyament anul·lant la sanció al mestre (I)

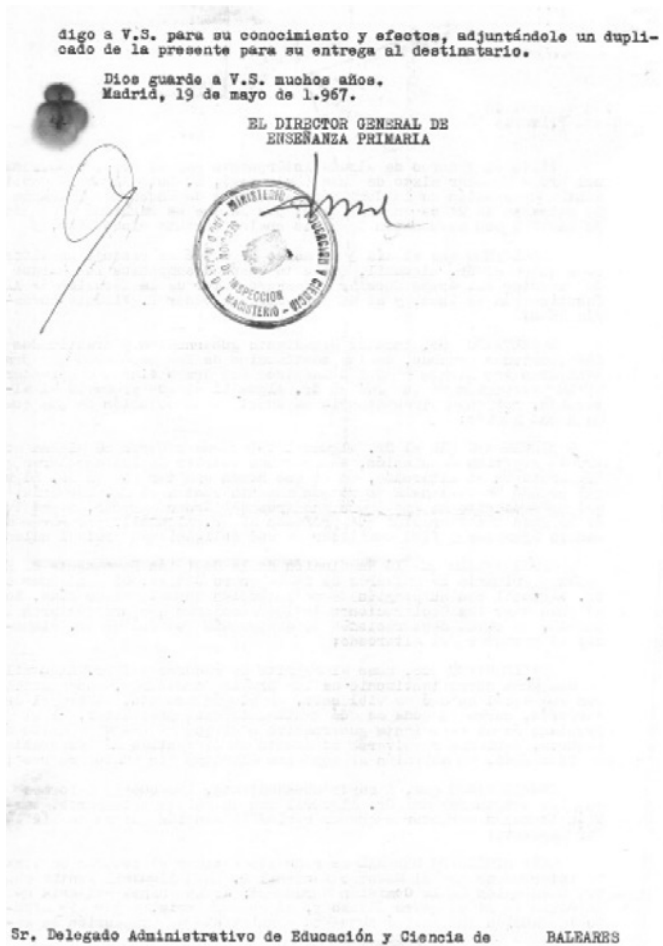

Fig. 2. Resolució de la Direcció General de Primer Ensenyament anul·lant la sanció al mestre (II)

A la Comissió no hi hagué acord sobre aquest escrit i fou elevat a la Dirección General de Enseñanza Primaria. El seu responsable màxim ordenà que fos arxivat el cas. Alguacil presentà un recurs d'alçada davant la Dirección General de Enseñanza Primaria, amb un informe dels escolars que deia que no s'havia produït violència per part d'Alguacil acompanyat de l'escrit anterior dels companys. Li fou retirada la sanció, *in dubio pro reo*, sense resoldre els dubtes si hi hagué violència o no.

Vicente Borderia fou destinat a València i Luis Alguacil sol·licità que el traslladassin a una escola de Palma. Sembla que també altres mestres alfabetitzadors foren destinats fora de Mallorca.

El setembre de 1968, per concurs de trasllats² passà a l'escola Jaume I de Palma, on finalitzà la seva tasca educativa el 30 de desembre de 1978 per jubilació forçosa (tenia 70 anys). Els darrers anys va estar malat amb certa freqüència.

2 Adjudicació de les destinacions atorgades als funcionaris docents del cos de mestres a partir dels seus mèrits.

3. Juana Ana Beltrán Doménech³

Va néixer a Inca dia 2 de maig de 1914. Filla de Guillermo Beltrán Llompart i de Margarita Doménech Llompart. Obtingué el títol de mestra de Primer Ensenyament del Pla Professional dia 4 d'agost de 1934. També tenia el títol de Batxillerat Superior.

El seu primer destí fou com a mestra-alumna practicant a l'escola rural de Tirasset (Inca), on prengué possessió de la seva plaça dia 14 d'octubre de 1937, en plena Guerra Civil. Durant el procés de depuració del magisteri, els seus informes foren molt bons.

Segons Miguel Pujadas, del Col·legi d'Advocats de Palma (3 d'octubre de 1937): (...) *buena conducta moral y patriótica, así como también que no tiene más ideales políticos que los que han inspirado el Movimiento Nacional Salvador de España, el cual apoya con entusiasmo (...).*

El president de l'Asociación Católica de Padres de Familia de Inca, Pedro Mayrata Fiol, manifesta (3 d'octubre de 1937): (...) *Que a mi juicio, la maestra doña Juana Ana Beltran (sic) Domenech (sic) es de intachable conducta moral y de buenos sentimientos de adhesión al Glorioso Movimiento Nacional Salvador de España (...).* Gràcies a aquests informes, la mestra fou depurada sense sanció.

Després d'un any en pràctiques fou nomenada mestra provisional del Pla Provincial (4ª convocatòria). El dia 5 d'abril de 1941, va presentar una instància al director general del Servei Nacional de Primer Ensenyament en el qual exposava el següent:

*Que habiendo sido declarada zona peligrosa la ciudad de Palma y casi la totalidad de sus suburbios, fueron desplazados a escuelas de otras poblaciones, los Maestros que regentaban las comprendidas en la citada zona de peligro, y por la misma causa en 13 de Octubre del mismo año, la exponente fué nombrada Maestra-Alumna en prácticas para la escuela mixta de varón de Tiraset (Inca) en vez de ocupar una vacante propia de su sexo, de las muchas que hubiesen existido en la Capital, de no acontecer las antedichas circunstancias anormales (...).
Habiendo desaparecido el motivo que ocasionó el cierre (...).*

Aquesta sol·licitud li fou denegada i, per tant, va seguir fent feina a l'escola de Tirasset fins al 31 de desembre de 1943, en què va cessar en el càrrec.

Dia 1 de gener de 1944 va prendre possessió, a través del concurs de trasllats,⁴ de la secció de pàrvuls de l'Escola Graduada de Maria de la Salut, com a propietària definitiva, on va romandre fins al 30 de setembre de 1947.

Dia 1 d'octubre de 1947 prengué possessió com a mestra propietària de l'Escola Nacional Unitària de nines de Llubí.

El dia 2 de juny de 1952, responent a la proposta del Bisbat de Mallorca de nomenar mestres per a les escoles unitàries de nins i nines, creades a la parròquia d'Inca (per Ordre ministerial de dia 16 de gener i de dia 27 de febrer de 1952), el ministre d'Educació va dictar el següent: (...) *Este MINISTERIO ha resuelto nombrar, con caracter (sic) provisional,*

3 Expedient personal (Juana Ana Beltrán Doménech). AMEIB. Secció Arxiu: 55, B5-7.

4 Adjudicació de les destinacions atorgades als funcionaris docents del cos de mestres a partir dels seus mèrits.

maestros de las citadas escuelas, a D^a. JUANA ANA BELTRAN DOMENECH, procedente de Llubí (Baleares) (...).

Per aquest motiu, dia 1 de setembre de 1952 fou nomenada amb caràcter provisional per fer-se càrrec de l'Escola Parroquial Unitària de nines d'Inca.

El dia 11 d'agost de 1958 va passar, a través d'un concurs de trasllats, a una secció de l'Escola Graduada de nines d'Inca que posteriorment seria Colegio Nacional Mixto de Inca i més endavant Colegio Nacional Mixto "Llevant".

Dia 12 de febrer de 1976 va sol·licitar a la Delegació Provincial del MEC⁵ (Fig. 3) ser nomenada mestra titular de les àrees de Matemàtiques i Ciències Naturals de la segona etapa d'EGB. Pel mes de juny del mateix any, va presentar una instància sol·licitant permís per realitzar un viatge a l'estranger, durant les vacances d'estiu. Aquesta petició va ser aprovada per la delegada provincial, que no va veure cap inconvenient per accedir al que la mestra sol·licitava.

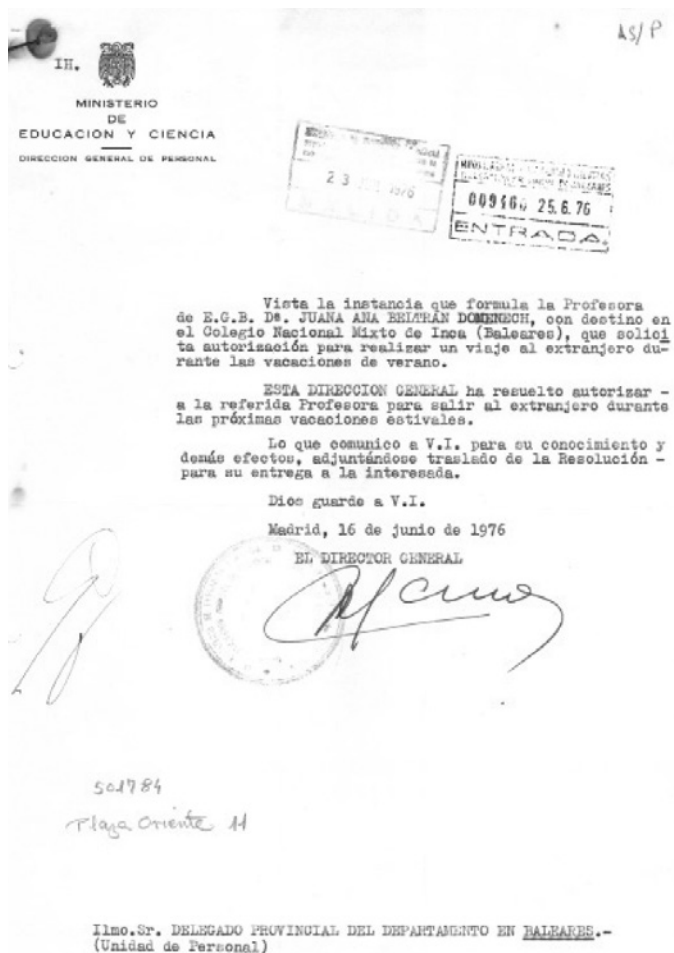

Fig. 3.
*Autorització del
MEC a la mestra
per poder viatjar a
l'estranger durant
les vacances estivals*

5 - Ministeri d'Educació i Ciència.

Dia 1 de gener de 1983 cessà per jubilació forçosa essent mestra al mateix centre, que aleshores es deia Colegio Público de “Llevant” de Inca. Tenia reconeguts 46 anys, dos mesos i nou dies de serveis abonables a l'Estat.

4. Juan Petro Amengual⁶

Va néixer a Palma el dia 9 de desembre de 1904. Era fill de Francesc Petro Monserrat i de Francesca Amengual Ferrà. El curs 1924-1925 va acabar els estudis de magisteri a l'Escola Normal de Palma i obtingué el títol de mestre de Primer Ensenyament expedit dia 31 de juliol de 1926.

Dia 14 de novembre de 1925 prengué possessió com a mestre interí de l'Escola Nacional Unitària de nins de Galilea, amb el sou anual de dues mil pessetes. Va exercir a l'escola fins dia 18 d'agost de 1926, en quà va cessar, per l'arribada del mestre propietari Josep Sastre Ferrer.

Dia 11 de setembre de 1927, després de fer oposicions, obtingué plaça en propietat a l'Escola Unitària mixta de Cornellana-Fornols (Lleida) amb el sou de tres mil pessetes anuals. Tot i això, no va prendre possessió de la plaça, ja que, dia 1 de febrer del mateix any, any estava fent el servei militar.

Després de llicenciar-se, el 27 d'abril de 1928 ocupà la plaça esmentada. El 24 de març de 1929 va cessar en el càrrec i per concurs de trasllats, un dia després, obtingué plaça com a mestre propietari a l'Escola Graduada de nins de Sant Joan, i retornà d'aquesta forma a Mallorca.

D. José Jorge Neach, funcionario de la sección administrativa de primera Enseñanza, encargado del servicio de contabilidad de la misma; CERTIFICO: Que el Maestro de la escuela de Cornellana D. Juan Petro Amengual ha cesado en dicho cargo el día 24 de Marzo de 1929 por pasar en virtud de traslado (4º turno) a continuar sus servicios a la escuela de San Juan, provincia de Baleares, cuyo Maestro figura con el número Alta del primer Escalafón general y disfruta el haber anual de tres mil pesetas teniendo liquidados sus haberes en las nóminas del partido judicial de Seo Urgel hasta el día de su cese en que se da de baja en las mismas.

Y para que conste en justificación de alta en aquella provincia y en cumplimiento a lo dispuesto en el número 8 de la R. O. de 9 de julio de 1920, Gaceta 30 del mismo mes, expido el presente certificado en Lérida a doce de Abril de mil novecientos veinte y nueve.

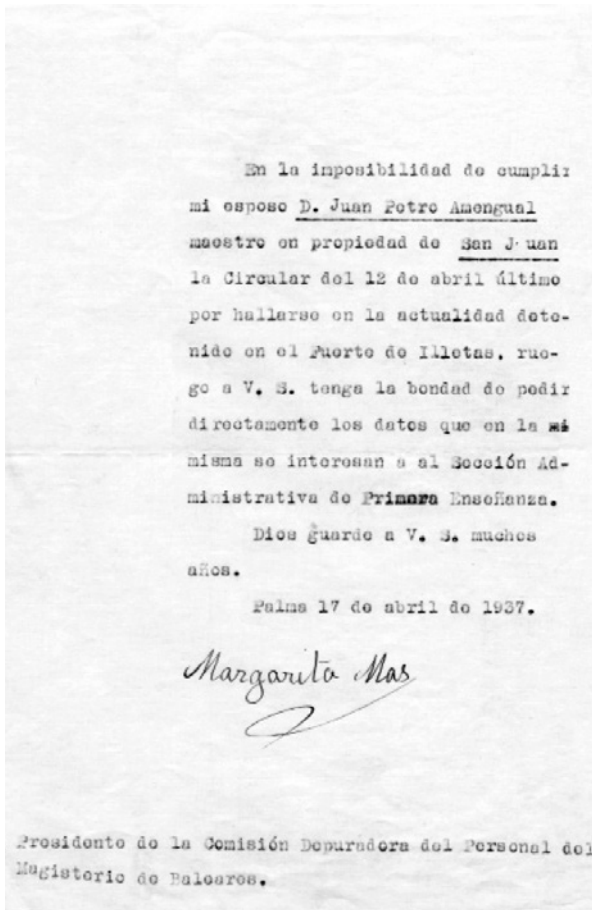
Durant la seva estada al poble de Sant Joan s'implicà en la vida política del municipi, com ho demostra la seva presència a les comissions gestores que l'Ajuntament va crear durant la Segona República, com a tinent de batle a la primera (1933) i batle a la segona (1936). Pel mes de desembre de 1934, fou nomenat director interí de l'Escola Graduada de Sant Joan amb la gratificació de cent pessetes anuals. Un any després fou nomenat director propietari del centre.

6 Expedient personal (Juan Petro Amengual). AMEIB. Secció Arxiu: 53, B4-8.

També escrivia articles al setmanari *El Republicano* que signava amb el pseudònim *Pagès de Calcant*. Pel mes de juny de 1936 va ser un dels 151 representants de la cultura mallorquina que va signar l'anomenat "Missatge",⁷ promogut per la Comunitat Cultural Catalano-Balear (CCCB), amb el suport d'alguns intel·lectuals catalans (Pi i Sunyer, Francesc Cambó, Joan Estelrich...) i que organitzà una visita a Mallorca.

Amb la victòria dels sollevats contra el Govern de la República el juliol de 1936, els signants del manifest foren acusats de separatisme i de traïció a la unitat d'Espanya. L'arribada de les tropes republicanes a Portocristo amb el capità Bayo al front i la seva posterior retirada van provocar un clima hostil de repressió contra ells. Per aquest motiu alguns foren assassinats i d'altres empresonats, com és el cas del mestre Petro.

Durant el primer procés de depuració del magisteri a Mallorca, essent encara mestre de Sant Joan, per Ordre de l'Excel·lentíssim Sr. Gobernador Civil de Balears (5 de novembre de 1936), fou suspès de feina i sou a partir de l'1 d'octubre de 1936.

Els informes que es presen-
taren sobre aquest mestre al
segon tribunal de depuració
(Tribunal Provincial) foren
contundents. Per aquest mo-
tiu, el vocal del Tribunal De-
purador Rafael Isasi proposà
que els mestres que havien
signat el manifest fossin tras-
lladats a una província caste-
llanoparlant, durant tres me-
sos els casats i sis els fadrins.
D'aquesta forma queda patent
la persecució implacable con-
tra els mestres que havien do-
nat suport a l'ensenyament en
català. Posteriorment fou em-
presonat al Castell de Bellver
i després traslladat al Fortí
d'Illetes. La seva dona dia 17
d'abril de 1937 ho comunicà
al president del Tribunal De-
purador Provincial.

*Fig. 4. Escrit de Margarita
Mas, esposa de Joan Petro,
dirigit al president de la
Comissió Depuradora*

7 Manifest a favor de les relacions històriques entre Catalunya i les Illes Balears, reconeixent l'aportació mallorquina a la Renaixença i amb la intenció de mantenir en el futur la unitat lingüística i el foment d'una cultura pròpia.

Estant a la presó, dia 30 de juny de 1937, el tribunal li envià el plec de càrrecs següent:

En cumplimiento de lo dispuesto en el artº 3º de la O. de 10 de noviembre de 1936, cúmpleme dar traslado a V. que, en virtud de las diligencias practicadas y según los informes existentes en esta Comisión, se deducen contra V. los siguientes cargos:

1º- Ser afiliado y gran propagandista de Izquierda Republicana, y de ideario francamente revolucionario.

2º- Estar afiliado a la Sociedad Balear de Trabajadores de la Enseñanza.

3º- Haber orientado la enseñanza en sentido disolvente, habiendo introducido en la biblioteca libros ateos y de tendencias revolucionarias.

4º- Burlarse de la Religión.

En el plazo inprorrogable de diez días formalizará por escrito los descargos, aportando la documentación que estime conveniente a su defensa; todo lo cual entregará al Presidente de esta Comisión -Instituto Ramón Llull, Palma- o lo enviará a la misma por correo certificado.

Dia 20 de juliol de 1937, el tribunal va decidir per unanimitat proposar la seva separació definitiva del servei.

Dia 27 de juliol de 1940, tres anys després, es va resoldre l'expedient de depuració amb la sanció proposada i baixa a l'Escalafo del Magisteri Nacional. Curiosament al seu full de serveis apareixia la paraula "Excedencia" en el període en el qual va estar separat de la docència.

Dia 11 de febrer de 1959, fou reintegrat al servei amb la sanció de trasllat durant tres anys fora de la província i inhabilitació per a càrrecs directius i de confiança. Per tant, fou rehabilitat i quedà a l'expectativa d'obtenir destí fins que el dia 22 de juliol del mateix any, per concurs general de trasllats, fou destinat a l'Escola Unitària de Sant Esteve d'Ordal (Barcelona), on va prendre possessió de la seva plaça dia 1 de setembre.

Dia 1 de setembre de 1963, per concurs de trasllats, prengué possessió d'una secció de l'Escola Graduada de nins de Calvià, i tornà així a Mallorca. Va exercir a aquesta escola durant quatre cursos escolars complets.

Dia 1 de setembre de 1967, també per concurs de trasllats, passà a continuar els seus serveis a l'Escola Patronat de Ramon Llull d'Inca.

L'any 1972, en una sentència del Tribunal Suprem li varen ser reconeguts i computats els serveis que no va poder realitzar entre el 23 de setembre de 1940 i el 31 d'agost de 1959 per estar sancionat durant el segon procés de depuració del magisteri.

Dia 7 de juliol de 1973 se li va concedir la jubilació voluntària per tenir més de 65 anys i haver exercit durant més de 40 anys com a mestre. Va morir l'any 1988.

5. Conclusions

Amb aquest document es pretén deixar constància de la important tasca desenvolupada per aquests tres educadors que van realitzar la seva feina, en distints moments de la seva vida, a la ciutat d'Inca.

Les d'Alguacil, Beltrán i Petro constitueixen tres trajectòries professionals diferents que, d'alguna manera, ens permeten endinsar-nos i valorar el context polític, social i educatiu des de la Guerra Civil fins a finals del franquisme.

En el "Procés de Depuració del Magisteri", queda molt clar que tant Luis Alguacil com Juana Beltrán són afectes o propers al règim franquista, de forma més destacada en el cas d'Alguacil.

Juan Petro, per la seva part, és un cas paradigmàtic de les sancions a què foren sotmesos molts dels mestres que mostraren les seves inclinacions cap a postures ideològiques d'esquerres, en favor de la llengua catalana, o bé es manifestaren en contra del procedir de l'Església catòlica.

Cal destacar que, a Juan Petro Amengual, li foren reconeguts, pels tribunals, els seus drets professionals; però això mai el pogué recompensar dels danys personals i morals soferts durant els anys en què fou empresonat i apartat del magisteri.

S'ha de remarcar, també, l'expedient amb sanció inicial a Luis Alguacil per la seva disputa amb un mestre alfabetitzador d'origen valencià, Vicente Borderia, a una de les aules del que avui és el Col·legi Llevant. Curiosament, al final, l'expedient s'arxivà per manca de proves, i Alguacil no fou sancionat. Tant Alguacil com Borderia no treballaren a partir d'aquest incident, que tengué gran rebombori i que obligà a l'actuació, entre d'altres personalitats, del batle Alfonso Reina Bono, més a Inca. Foren destinats a Palma i a València, respectivament.